

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

PATVIRTINTA Ignalinos miesto
vietos veiklos grupės narių visuotinio
susirinkimo 2023 11 30, protokolo Nr.
DP-4.

Patikslintos strategijos projektas

Ignalinos miesto 2024-2029 metų vietos plėtros strategija

Rengėjas – asociacija Ignalinos
miesto vietos veiklos grupė

TURINYS

Ivadas.....	2
I skyrius. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija, apibrėžtis	3
1.1. Teritorija	3
1.2. Gyventojai	5
II skyrius. Teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizė	6
2.1. Demografinė situacija.....	6
2.2. Gyventojų užimtumas	8
2.3. Verslo situacija ir gyventojų verslumas	9
2.4. Socialinė situacija.....	11
2.5. Civilinė sauga	15
III skyrius. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.....	16
IV skyrius. Vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai, įskaitant išmatuojamas rezultato siektinas reikšmes	17
V skyrius. Gyvenamosios vietovės bendruomenės dalyvavimo rengiant strategiją eiga	22
VI skyrius. Vadovavimasis horizontaliaisiais principais.....	23
VII skyrius. Vietos plėtros strategijos finansinis veiksmų planas.....	24
VIII skyrius. Vietos plėtros strategijos valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarka	28
Priedų sąrašas	31

IVADAS

Ignalinos miesto 2024-2029 metų vietos plėtros strategija (toliau – Strategija) parengta įgyvendinant projektą „Ignalinos miesto 2024-2029 metų vietos plėtros strategijos parengimas (Nr. 11-001-T-0009), finansuojamą iš Europos Sąjungos fondų ir Valstybės biudžeto lėšų pagal 2021-2027 m. investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7 konkretų uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkretų uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“. Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklės, pagal kurias yra parengta ši strategija, 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672 patvirtino Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras.

Strategija parengta siekiant kompleksinių priemonių pagalba skatinti aktyvią Ignalinos miesto bendruomenės įtrauktį, siekiant mažinti socialiai pažeidžiamų grupių socialinę atskirtį, skatinti gyventojų verslumą bei socialinio verslo kūrimą, siekiant didinti gyventojų užimtumą ir spręsti socialines-ekonominės problemas. Strategijos rengėja – **asociacija Ignalinos miesto vietos veiklos grupė (toliau – Ignalinos miesto VVG)**, juridinio asmens kodas 304029760, įsteigta 2015 m. balandžio 14 d. Pagrindiniai Ignalinos miesto VVG veiklos tikslai – pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes gerinti vietinės įsidarbinimo galimybes, didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius, skatinti Ignalinos miesto plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant miesto plėtros planus bei programas. Tuo tikslu siekti Ignalinos miesto VVG narių veiklos koordinavimo ir jos narių interesų atstovavimo pagal asociacijos įstatuose išvardintas veiklos sritis.

Asociacijos vienasmenis valdymo organas yra pirmininkas. Asociacijos kolegialus valdymo organas – valdyba. Valdyba formuojama iš Ignalinos miesto VVG narių ir ją renka Visuotinis narių susirinkimas. Ją sudaro trys viešojo sektoriaus atstovai, trys verslo atstovai ir trys valdžios institucijų atstovai.

Ignalinos miesto VVG valdybos nariai

Eil. Nr.	Valdybos nario vardas ir pavardė	Kokia organizacija delegavo	Atstovaujamas sektorius
1.	Joana Lichadziauskienė	Ignalinos verslumo centras	Visuomeninis
2.	Skaistė Šerėnaitė	Ignalinos teatro bičiulių bendruomenė	Visuomeninis
3.	Jūratė Pernavienė	Ignalinos Budrių bendruomenė	Visuomeninis
4.	Oleksandras Fedurtsya	MB „O, spauda“	Verslo
5.	Laurynas Grunda	MB „Ikuras“	Verslo
6.	Valdas Trapikas	Valdo Trapiko įmonė	Verslo
7.	Donata Jankovičienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracija	Valdžios
8.	Donatas Sipavičius	Ignalinos rajono savivaldybės administracija	Valdžios
9.	Vaida Artemjeva	Ignalinos rajono savivaldybės administracija	Valdžios

Strategijos rengimo tikslas – mažinti socialiai pažeidžiamų grupių socialinę atskirtį skatinant jų aktyvią įtrauktį į bendruomenines veiklas, gerinant jiems teikiamas paslaugas ir gerinant ekonominę-verslo situaciją Ignalinos mieste.

Strategijos tikslas ir uždaviniai prisideda prie Utenos regiono ir Ignalinos rajono savivaldybės strateginiuose dokumentuose numatytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.

Utenos regiono plėtros tarybos kolegija 2023 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. KS(T)-46 „Dėl Ignalinos miesto vietos veiklos grupės 2024-2029 m. vietos plėtros strategijos“ patvirtino, kad

Strategijos projektas atitinka 2022-2030 m. Utenos regiono plėtros plano 1 tikslą „Gerinti socialinių, sveikatos priežiūros, švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą“.

Strategija atitinka Ignalinos rajono savivaldybės 2023-2025 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto 2023 m. vasario 2 d. Ignalinos rajono plėtros tarybos sprendimu T-1 (toliau – Savivaldybės veiklos planas) prioritetus, tikslus ir uždavinius: „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programos (1)“ II prioriteto „Žmogiškųjų išteklių ir visuomenės socialinės gerovės plėtra“ 2.1. tikslo „Išsilavinusios ir sportiškos visuomenės formavimas“ 2.1.2. uždavinį „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą“, Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programos (2) II prioriteto „Žmogiškųjų išteklių ir visuomenės socialinės gerovės plėtra“ 2.3. tikslo „Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas“ 2.3.3. uždavinį „Skatinti sveikatinimo veiklas“; Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programos (3) II prioriteto „Žmogiškųjų išteklių ir visuomenės socialinės gerovės plėtra“ 2.1. tikslą „Išsilavinusios ir sportiškos visuomenės formavimas“ 2.1.3. uždavinį „Plėtoti sporto veiklas“, 2.2. tikslo „Kūrybingos ir pilietiškos visuomenės ugdymas“ 2.2.2. uždavinį „Skatinti nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo veiklas“.

Strategijoje numatytas 1 tikslo 1.2. uždavinio „Padidinti gyventojų įsidarbinamumo galimybes, didinant jų verslumo įgūdžius, skatinant naujų verslų, tame tarpe ir socialinio verslo, kūrimą ir plėtrą Ignalinos mieste“ veiksmai atitinka Savivaldybės veiklos plano Aplinkos apsaugos, verslo, užimtumo rėmimo ir žemės ūkio plėtros programos (4) I prioriteto „Rajono ekonominė ir kompleksinė plėtra“ 1.2. tikslo „Verslo aplinkos gerinimas ir investicijų pritraukimo skatinimas“ 1.2.2. uždavinį „Tobulinti verslo paramos ir informavimo sistemą, plėtoti įvairias veiklas, siekiant pritraukti investicijų“ ir 1.2.3. uždavinį „Skatinti gyventojų verslumą, stiprinti viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą“.

2023 m. lapkričio 30 d. Ignalinos rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-240 „Dėl pritarimo Ignalinos miesto 2024-2029 metų vietos plėtros strategijai ir finansavimo skyrimo“ pritarė Strategijos projektui ir nusprendė prisidėti Ignalinos rajono savivaldybės biudžeto lėšomis prie Strategijos uždavinių ir veiksmų įgyvendinimo: prie Strategijos 1.1 uždavinio „Sumažinti Ignalinos miesto gyventojų socialinę atskirtį, vykdant kompleksines sociokultūrinės integracijos priemones ir gerinant teikiamas socialines paslaugas“ 1.1.1 bei 1.1.2 veiksmo ir 1.2 uždavinio „Padidinti gyventojų įsidarbinimo galimybes, gerinant jų verslumo įgūdžius, skatinant naujų verslų, tarp jų ir socialinio verslo, kūrimą ir plėtrą Ignalinos mieste“ 1.2.1 veiksmo – ne mažiau kaip 27 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, o prie Strategijos 1.2 uždavinio „Padidinti gyventojų įsidarbinimo galimybes, gerinant jų verslumo įgūdžius, skatinant naujų verslų, tarp jų ir socialinio verslo, kūrimą ir plėtrą Ignalinos mieste“ 1.2.2 veiksmo – ne mažiau kaip 18 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

I SKYRIUS. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. TERITORIJA

Strategijos įgyvendinimo teritorija yra Ignalinos rajono savivaldybės centras – Ignalinos miestas, turintis 4 765 gyventojų (2023 m. lapkričio mėn. duomenys, kuriuos pateikė Ignalinos miesto seniūnija). Tai atitinka Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklėse keliamus reikalavimus strategijos įgyvendinimo teritorijai (Taisyklių III skyriaus 10.1. punktas).

Ignalina yra Ignalinos rajono savivaldybės centras, esantis šiaurės rytų Lietuvoje. Pagal NUTS klasifikatorių, jis priklauso Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui. Ignalinos rajonas priklauso Utenos

apskričiai. Miesto plotas – 6,9 kv.km. Ignalinos miestą sudaro penkios seniūnaitijos: Gavaičio, Aukštaičių, Centro, Budrių, Vilniaus gatvės. Miestą supa aštuoni ežerai ir miškai, kas sudaro puikias sąlygas gyventojų poilsiui bei turizmo ir sveikatinimo paslaugų teikimui.

1 pav. Ignalinos rajono geografinė padėtis Lietuvos žemėlapyje

2 pav. Ignalinos miesto ribos

Ignalinos miesto plotas yra 6,9 kv.km, o tai sudaro 0,5 proc. Ignalinos rajono teritorijos (rajono plotas – 1367,6 kv.km).

1.2. GYVENTOJAI

Ignalinos miesto seniūnijos duomenimis, 2022 m. gruodžio 31 d. Ignalinos mieste gyveno 4845 gyventojai. Tuo tarpu Ignalinos rajone (Oficialiosios statistikos portalo duomenimis) – 14147. Taigi, Ignalinos miesto gyventojams sudarant apie 34,24 proc. savivaldybės gyventojų, Ignalinos rajono savivaldybė priskiriama kaimiškosioms savivaldybėms.

Ignalinos mieste, kaip ir rajone, gyventojų skaičius kasmet mažėja. Remiantis 2022 metų gruodžio 31 d. duomenimis, nuolatinių gyventojų skaičius per 2018 -2022 m. laikotarpį Ignalinos mieste sumažėjo nuo 5182 iki 4845, t.y. 6,50 proc. Tuo tarpu Lietuvoje per pastarųjų 5 metų laikotarpį miestų gyventojų skaičius išaugo 4,11 proc., o Utenos apskrityje miesto gyventojų skaičius išaugo 1,51 proc. Gyventojų mažėjimas siejamas tiek su natūralia gyventojų kaita, tiek su vidaus ir tarptautine migracija.

1 lentelė. Gyventojų skaičiaus pokytis

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis	Pokytis proc.
Ignalinos rajone	14868	14430	14782	14464	14147	-721	-4,85
Ignalinos mieste	5182	5097	5033	4939	4845	-337	-6,50
Anykščių mieste	9546	9391	9589	9356	9454	-92	-0,96
Molėtų mieste	5540	5500	5782	5722	5701	+161	+2,82
Utenos mieste	25495	25397	25343	25204	25668	+173	+0,67
Visagino mieste	18205	18024	19446	19214	19418	+1213	+2,65
Zarasų mieste	6701	6599	6608	6442	6391	-310	-4,63
Utenos apskrities miestuose	71178	70486	72606	71641	72268	+1090	+1,51
Lietuvos Respublikos miestuose	1875370	1882506	1916751	1913385	1955758	+80388	+4,11

Šaltinis: Oficialiosios statistikos portalas¹ ir Ignalinos miesto seniūnijos informacija

Tikslinės grupės. Strategija orientuota į socialinę atskirtį patiriančius, socialiai pažeidžiamus Ignalinos miesto bendruomenės asmenis:

- senyvo amžiaus ligotus ir neįgalius, vienišus asmenis;
- senyvo amžiaus gyventojus, neturinčius didelių sveikatos problemų ar neįgalumo;
- žmones su negalia ir jų šeimų narius;
- bedarbius ir ekonomiškai neaktyvius asmenis;
- riziką patiriančias ir mažiau galimybių turinčias šeimas, jose augančius vaikus;
- sunkumus patiriančius vaikus ir jaunimą;
- asmenis, norinčius pradėti verslą ir ugdyti verslumo kompetencijas.

¹ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=14f94642-e4c4-4ce9-8a15-309abf91d0bc>

II SKYRIUS. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, Utenos apskritis, kuriai priklauso Ignalinos rajono savivaldybė, turi bendroje nuolatinių gyventojų sudėtyje mažiausią procentą 0-14 metų amžiaus gyventojų ir didžiausią procentą 65 metų amžiaus ir vyresnių gyventojų.

2 lentelė. Nuolatinių Utenos apskrities gyventojų skaičiaus amžiaus struktūra metų pabaigoje

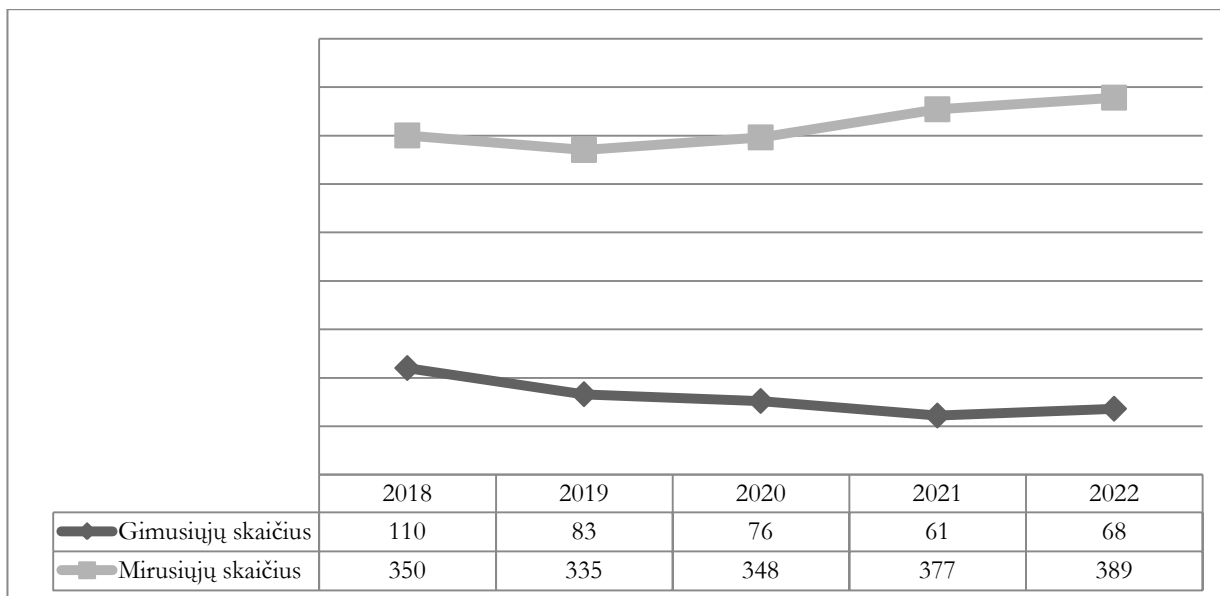
Gyventojų amžiaus grupė	2018	2019	2020	2021	2022
0-14 metų	12,2	12,2	11,3	11,2	11,4
15-64 metai	63,6	63,2	65,0	64,8	64,3
65 ir vyresni	24,2	24,6	23,7	24,0	24,4

Šaltinis: Oficialiosios statistikos portalas²

Kokia Ignalinos miesto gyventojų skaičiaus amžiaus struktūra duomenų nėra, todėl remiantis šia lentele, skaičiuojant pagal gyventojų skaičių, galima daryti prielaidą, kad Ignalinos mieste 2022 metų pabaigoje nuolat gyveno 551 asmuo 0-14 metų amžiaus, 15-64 metų amžiaus – 3113 asmenys, 65 metų amžiaus ir vyresni – 1181 asmuo.

Ignalinos rajono gyventojų gimstamumo ir mirštamumo lygio kaitą iliustruoja šis grafikas:

3 pav. Ignalinos rajono gyventojų gimstamumas ir mirštamumas.

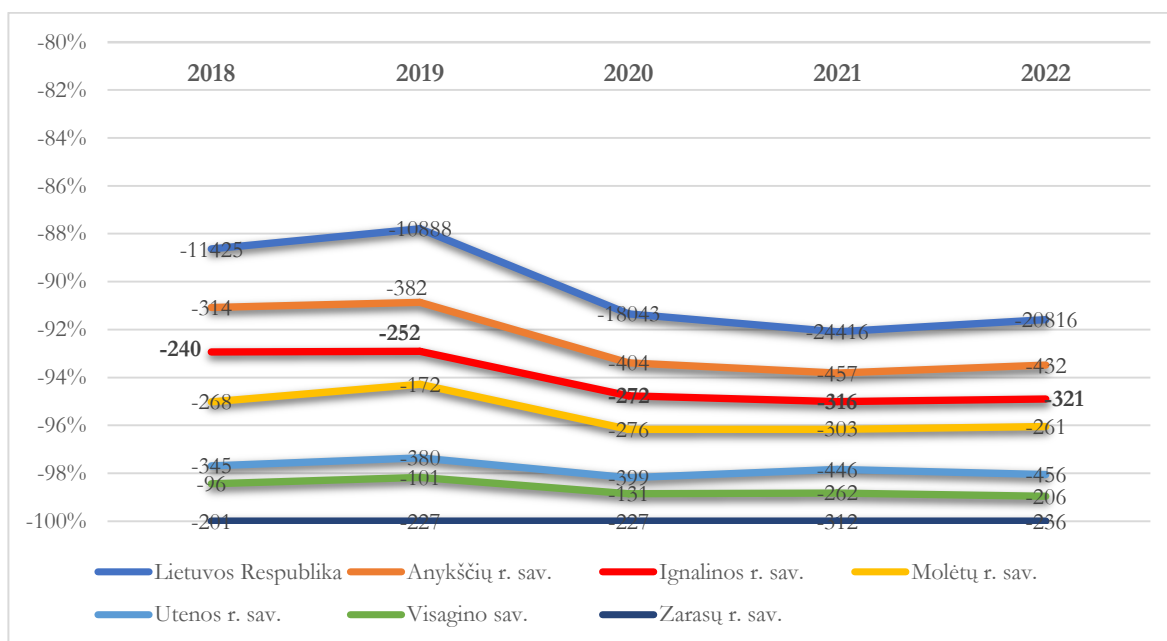
Šaltinis – Oficialiosios statistikos portalas (gimstamumas³, mirštamumas⁴)

² <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=abb4cd4c-e14a-4104-89cc-056f8ba81925>

³ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=99a2a2f2-b102-43b4-ab89-393de8fa3417>

Oficialiosios statistikos portalas teikia duomenis apie gyventojų gimstamumą ir mirštamumą bei gyventojų sudėtį Ignalinos rajone, bet ne atskirai Ignalinos mieste, tačiau bendros tendencijos mieste ir kaimiškose vietovėse nesiskiria. Ignalinos rajone kasmet miršta kelis kartus daugiau gyventojų nei gimsta. Per 2018-2022 metų laikotarpį rajone gimė 938 asmenys, o mirė – 1799 asmenys. Panaši demografinė padėtis yra ir kitose Utenos apskrities savivaldybėse. Tai rodo šis grafikas:

4 pav. Bendrojo natūralios demografinės kaitos rodiklio kitimas Utenos apskrities savivaldybėse ir bendrai Lietuvoje.

Šaltinis – Oficialiosios statistikos portalas⁵

Veiksnyss įtakojantis gyventojų mažėjimą – gyventojų migracija. Per 2018-2022 m. laikotarpį daugiau asmenų (Ignalinos gyventojų) išvyko nei atvyko. Atvykusiųjų ir imigrantų per minėtą laikotarpį - 2389 asmenys, tai mažiausias skaičius lyginant su kitomis Utenos apskrities savivaldybėmis. Išvykusiųjų ir emigrantų – 2455 asmenys. Dauguma emigrantų – darbingo amžiaus Ignalinos gyventojai.

3 lentelė. Atvykusiųjų ir imigrantų skaičiaus pokytis Utenos regiono savivaldybėse ir Šalyje

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis (asm.)	Pokytis (proc.)
Ignalinos r. sav.	472	422	447	451	597	+125	+26,48
Anykščių r. sav.	808	748	731	802	1194	+386	+47,77

⁴ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=a92a92fe-4a89-4c0b-b693-a61f9ba4295f>

⁵ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=63b12c2b-750b-4e2f-ac5c-c81e5fbc0b20>

Molėtų r. sav.	600	536	553	583	717	+117	+19,5
Utenos r. sav.	1148	1298	1374	1376	2140	+992	+86,41
Visagino sav.	639	622	562	558	1117	+478	+74,80
Zarasų r. sav.	474	505	476	509	621	+147	+31,01
Utenos regionas	4141	4131	4143	4279	6386	+2245	+54,21
Lietuvos Respublika	105090	79239	113691	109601	179296	+74206	+70,61

Šaltinis: Oficialiosios statistikos portalas⁶

Šioje lentelėje matyti, kad atvykusių ir imigrantų skaičius Ignalinos rajone auga. Ignalinos miesto seniūnijos duomenimis, per 2018-2022 metų laikotarpį iš Ignalinos miesto į užsienį emigravo 154 gyventojai (2018 m. – 68 asmenys, 2019 m. – 35, 2020 m. – 13, 2021 m. – 15, 2022 m. – 23), taigi pastebimas emigracijos mažėjimas ir imigracijos didėjimas **(ST2)**.

Apibendrintai galima teigti, jog bendrą gyventojų skaičiaus sumažėjimą labiausiai nulemia natūrali gyventojų kaita ir tik labai maža dalimi. – migracijos procesas.

*Mažas gimstamumas ir didelis gyventojų mirštamumas lemia nuolatinį Ignalinos miesto gyventojų skaičiaus mažėjimą. Vyresnio amžiaus gyventojai sudaro didžiąją dalį Ignalinos miesto ir rajono gyventojų. Senyvo amžiaus gyventojai, net ir sudarydami didelį procentą Ignalinos miesto gyventojų, nedalyvaudami bendruomeninėse veiklose, minimaliai bendraudami su kitais žmonėmis patiria socialinę atskirtį. Didelė socialiai pažeidžiamų grupių narių, gyvenančių Ignalinos mieste, socialinė atskirtis yra viena iš pagrindinių šio tyrimo metu identifikuotų silpnųjų **(SL1)**. Optimizmo suteikia darbingo amžiaus Ignalinos miesto gyventojų emigracijos į užsienį skaičiaus mažėjimas bei čia atvykstančiųjų gyventi skaičiaus didėjimas **(ST2)**. Siekiant gerinti demografinę padėtį, yra svarbu skirti didesnę dėmesį socialinių paslaugų teikimui vyresnio amžiaus žmonėms, skatinti visų bendruomenės grupių fizinį aktyvumą ir sveiką gyvenseną, padėti šeimoms, vaikams ir jaunimui, skatinti žmones atvykti gyventi į Ignaliną.*

2.2. GYVENTOJŲ UŽIMTUMAS

Nedarbo lygis Ignalinos mieste ir rajone yra vienas aukščiausių Lietuvoje **(SL2)**. Kaip matyti iš pateiktų 4 lentelės duomenų, didžiausias bedarbių skaičius buvo užregistruotas 2020-2021 m. per COVID-19 pandemijos laikotarpį. Pasibaigus pandemijai, 2022 m. bedarbių skaičius ženkliai sumažėjo **(ST1)**. Užimtumo tarnybos portalo duomenimis, bedarbiai Ignalinos rajone sudarė 2018 metais – 14,6 proc. darbingo amžiaus gyventojų, 2019 m. – 15,1 proc., 2020 m. – 21,2 proc., 2021 m. – 18,3 proc., 2022 m. – 13 proc.

4 lentelė. Bedarbių skaičiaus laikotarpio pabaigoje kitimas

	Vidutinis metinis bedarbių skaičius (asm.)						
	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis asm.	Pokytis proc.
Ignalinos r. sav.	1286	1285	1754	1481	1149	-137	-10,65
Anykščių r. sav.	1681	1719	2743	1711	1528	-153	-9,10

⁶ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=c9132433-79d9-47e6-becd-d9ebd25e011>

Utenos r. sav.	2423	2183	3558	2325	1803	-620	-25,59
Visagino sav.	1406	1266	1982	1333	1198	-208	-14,79
Zarasų r. sav.	1368	1313	1879	1420	1021	-347	-25,37
Utenos apskritis	9552	9038	13897	9488	7689	-1863	-19,50
Lietuvos Respublika	154430	150469	277119	176087	156097	+1667	+1,08

Šaltinis: Užimtumo tarnybos portalas⁷

Skaičiuojant proporcingai pagal gyventojų skaičių galima daryti prielaidą, kad Ignalinos mieste 2018 m. buvo 449, 2019 m. – 454, 2020 m. – 597, 2021 m. – 505, 2022 m. – 394 bedarbiai asmenys.

Dauguma dirbančiųjų asmenų Ignalinos mieste dirba samdomą darbą. Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2022 m. pabaigoje 1 tūkstančiui Ignalinos gyventojų teko vidutiniškai 896,1 samdomas darbuotojas ir tik 101,6 savarankiškai dirbantis asmuo.

Ignalinos miesto gyventojai turi padidintą ne tik socialinės atskirties, bet ir skurdo riziką. Oficialiosios statistikos portale pateikti skurdo rodikliai parengti gyventojų pajamų pagrindu, atsižvelgiant į pajamų pasikeitimus administraciniuose duomenyse. Jie rodo, kad Ignalinos rajone 2022 metais skurdo rizikos lygis – 28,5 proc. Utenos r. savivaldybėje jis yra 23,5 proc., Anykščių r. savivaldybėje – 26,5 proc., Molėtų r. savivaldybėje – 27,4 proc., Visagino savivaldybėje – 24,8 proc., o Zarasų savivaldybėje – 30,8 proc.⁸

Bedarbystė įtakoja socialines problemas ir didelės miesto bendruomenės dalies socialinę atskirtį. Siekiant mažinti nedarbo lygį Ignalinos mieste, yra svarbu skirti didesnę dėmesį bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų kompetencijų ir darbinių įgūdžių ugdymui, organizuoti jiems mokymus, padėti įsiliesti į darbo rinką ir išsilaikyti joje (GL4). Taip pat svarbu padėti žmonėms, norintiems pradėti savo verslą ir vystyti jau turimą, ugdyti jų verslumo įgūdžius, ypač didelį dėmesį skiriant jaunam verslui.

2.3. VERSLO SITUACIJA IR GYVENTOJŲ VERSLUMAS

Verslumo lygis Ignalinos mieste yra žemas, veikia tik smulkios ir vidutinės įmonės, jų steigama nedaug (SL3).

Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, Ignalinos rajone per 2018-2022 metų laikotarpį įsteigta 21 uždaroji akcinė bendrovė, 12 individualių įmonių ir 36 mažosios bendrijos – iš viso 69 įmonės. 2022 metų pradžioje Ignalinos rajone buvo 2020 įmonių (suskaiciavus tik UAB, AB, IĮ ir MB)⁹

Išnagrinėjus duomenų bazės rekvizitai.lt duomenis (buvo išfiltruotos visos Ignalinos mieste registruotos įmonės), nustatyta, kad per analizuojamą laikotarpį Ignalinos mieste įsteigtos 23 įmonės (4 UAB, 16 MB, 3 IĮ), kuriose dirba 40 darbuotojų.

Duomenų bazės rekvizitai.lt duomenimis, 2022 m. pabaigoje Ignalinos mieste buvo registruotos 135 veikiančios įmonės. Iš jų 43,70 proc. (59 įmonės) uždarytų akcinių bendrovių, 16,30 proc. (22 įmonės) individualių įmonių, 15,56 proc. (21 įmonė) mažųjų bendrijų, 1,48 proc. (2 įmonės) akcinių bendrovių, 33 proc. (31 įmonė) kitų įmonių. 74,28 proc. visų įmonių dirbo 1-4 darbuotojai. 11,85

⁷ <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

⁸ <http://osp.stat.gov.lt/lt/eksperimentine-statistika/skurdo-rodikliai>

⁹ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=7d6d304f-d410-4ff6-879c-051722b265e5>

proc. įmonių dirbo 5-9 darbuotojai, 7,41 proc. įmonių dirbo 10-19 darbuotojų, 3,70 proc. (5 įmonėse) – 20-49 darbuotojai ir tik 2,22 proc. (3 įmonės), kuriose dirba daugiau nei 50 darbuotojų. Ignalinos mieste nėra nei vienos įmonės, kurioje dirbtų daugiau nei 80 darbuotojų.¹⁰

Ignalinos rajono savivaldybė kasmet iš savo biudžeto skiria finansinę paramą smulkaus ir vidutinio verslo subjektams (**ST4**). Per 2018-2022 metų laikotarpį Ignalinos rajono savivaldybė skyrė 90 000 Eur 60 verslo subjektų (įskaitant vykdančius individualią veiklą) projektams vykdyti. Dar 30 tūkst. Eur (5 tūkstančiais daugiau nei 2022 metais) skirta verslo subjektams 2023 metais. Finansinė parama teikiama ir lėšos naudojamos šioms priemonėms: įmonės steigimo išlaidos kompensuoti – ne daugiau kaip 150,00 Eur, interneto svetainės sukūrimo išlaidoms kompensuoti (suma priklauso nuo rinkodaros priemonės), palūkanoms kompensuoti už paskolas, gaunamas verslo plėtros projektams įgyvendinti (išskyrus paskolas apyvartinėms lėšoms) – ne daugiau kaip 1000 Eur vienam verslo subjektui, verslo planų, investicinių projektų ir paraiškų gauti finansinę paramą iš kitų fondų rengimo išlaidoms kompensuoti, smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams ir savo verslą pradedantiems – ne daugiau kaip 500,00 Eur, veiklos plėtros – įrangos įsigijimo – išlaidoms kompensuoti – ne daugiau kaip 500,00 Eur, seminarams, kvalifikacijos kėlimo kursams – keliant kvalifikaciją arba ją įgyjant, bet ne daugiau kaip 150,00 Eur per kalendorinius metus.¹¹

Ignalinos mieste trūksta priemonių, kurios būtų skirtos gyventojų verslumui skatinti – mokymų, konsultacijų verslo pradžios ir verslo įgūdžių stiprinimo srityje. Turėdamos tam lėšų, šią veiklą vykdyti galėtų bent kelios Ignalinos mieste veikiančios organizacijos.

Nuo 2001 iki 2009 metų Ignalinos mieste veikė Ignalinos rajono verslo informacijos centras. Vėliau, 3 metus, Ignalinoje veikė „Versli Lietuva“ biuras. Tai buvo įstaigos, kuriose norintieji pradėti ar vystyti verslą galėjo gauti konsultacijos ir mokymus. Šiuo metu Ignalinoje nėra nei vienos organizacijos teikiančios konsultacijas verslo klausimais, todėl tokių paslaugų poreikis yra didžiulis.

*Ignalinos mieste registruotos ir veikiančios įmonės priskiriamos smulkaus ir vidutinio verslo kategorijai, todėl yra jautrios ekonominiams pokyčiams. Naujų įmonių steigama mažai - apie 5 įmonės per metus (**SL3**). Ignalinos rajono savivaldybė kasmet iš savo biudžeto skiria finansinę paramą smulkaus ir vidutinio verslo subjektams (**ST4**), tačiau trūksta priemonių, kurios būtų skirtos gyventojų, norinčių pradėti savo verslą ar tobulinti verslo įgūdžius, švietimui, mokymui, konsultavimui. Tokiu būdu būtų skatinamas gyventojų verslumas, naujų įmonių, paslaugų ar darbo vietų kūrimas Ignalinos mieste (**GL3**). Nedarbo lygis gali būti mažinamas, organizuojant bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų kompetencijų bei darbinių įgūdžių ugdymo kursus (**GL4**). Socialinio verslo įmonių Ignalinos mieste nėra, todėl menkai domimasi apie tokio verslo steigimo galimybes, nes trūksta informacijos apie socialinį verslą bei jo daromą poveikį socialinės atskirties mažinimui (**SL4**).*

¹⁰ www.rekvizitai.lt, įmonių sąrašas išfiltravus tas, kurios yra registruotos Ignalinos mieste

¹¹ <https://ignalina.lt/verslui/parama-verslui/smulkaus-ir-vidutinio-verslo-remimas/236>

2.4. SOCIALINĖ SITUACIJA

Didelis senyvo amžiaus gyventojų skaičius mieste (žr. 2 lentelę) lemia socialinių paslaugų senyvo amžiaus ligotiems ir neįgaliems asmenims, poreikį, nes dauguma tokių asmenų negali savimi pasirūpinti, o netoliese gyvenančių artimųjų neturi. Ignalinos mieste ilgalaikės socialinės globos paslaugas teikiančių įstaigų (globos namų ar savarankiško gyvenimo namų) nėra, todėl socialinių paslaugų į namus poreikis auga. Ignalinos rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro duomenimis, Ignalinos mieste 2018 metais 71 asmuo gavo nuolatinės socialines paslaugas į namus, 2019 m. – 71, 2020 m. – 70, 2021 m. – 64, 2022 m. – 99 asmenys. Šis pokytis rodo išaugusį tokių paslaugų poreikį.

Akredituotas pagalbos į namus suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms Ignalinos mieste teikia Ignalinos rajono socialinių paslaugų centras ir Maltos ordino pagalbos tarnybos Ignalinos grupė.

Analizuojant 2018-2022 metus, matomas socialinės pašalpos gavėjų skaičiaus nuo gyventojų skaičiaus (procentais) mažėjimas nuo 7,47 proc. iki 6,52 proc., kai tuo tarpu šalyje mažėjo nuo 2,53 proc. iki 2,31 proc., o Utenos regione vidutiniškai nuo 5 proc. iki 4,6 proc. Pašalpų gavėjų skaičius nuo gyventojų skaičiaus (procentais) Ignalinos rajone yra didžiausias lyginant su kitomis Utenos regiono savivaldybėmis.

5 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius (procentais nuo gyventojų skaičiaus)

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis proc.
Ignalinos r. sav.	7,47	6,90	5,29	6,40	6,52	-0,95
Anykščių r. sav.	5,32	5,13	4,24	5,63	5,41	+0,09
Molėtų r. sav.	3,56	3,19	2,58	2,62	2,74	-0,82
Utenos r. sav.	1,87	1,71	1,15	1,49	1,46	-0,41
Visagino sav.	4,49	3,71	2,87	3,31	5,14	+0,65
Zarasų r. sav.	7,29	6,55	4,51	5,15	5,14	-2,15
Lietuvos Respublika	2,53	2,31	2,01	2,38	2,31	-0,22

Šaltinis: LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys¹²

Didelį pašalpos gavėjų skaičių lemia ne tik neaktyvi darbo rinka (nedidelės įsidarbinimo galimybės), bet ir dalies pašalpų gavėjų nenoras dalyvauti joje. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių gyventojų skeptiškas požiūris į verslumo, amatų ir kitus mokymus, nenoras dalyvauti ir integruotis į darbo rinką yra grėsmė sėkmingam gyventojų integravimui, jų užimtumo didinimui ir socialinių pašalpų gavėjų mažinimui **(GR3)**.

Kita Strategijos tikslinė grupė – **senyvo amžiaus gyventojai, neturintys didelių sveikatos problemų ar neįgalumo**. Ne visi neturintys didelių sveikatos problemų ar neįgalumo senjorai gyvena aktyvų socialinį gyvenimą. Dalis jų gyvena intravertiškai, tačiau dėl to diskomforto nejaučia. Kiti jaučia atskirtį, nes buvo gyvenime įpratę būti tarp žmonių, bendrauti. Statistikos, kiek Ignalinoje yra tokių atskirtį patiriančių senyvo amžiaus gyventojų, nėra. Ignalinoje nuo 2015 metų veikia Ignalinos trečiojo amžiaus universitetas (sutrumpintai – ITAU), kurio pagrindinis tikslas – mokymosi visą

¹² <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialinė-integracija/asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2>

gyvenimą galimybė vyresnio amžiaus gyventojams Ignalinos mieste. Nuo pat ITAU susikūrimo, jame yra apie 15-20 nuolatinių narių – organizacijos veiklose dalyvaujančių senjorų. Pagal tai galima spręsti, jog sociokultūrinės ir sveiką gyvenseną skatinančios veiklos, skatinančioms senjorų įtrauktį į visuomeninį gyvenimą, yra labai reikalingos.

Socialiai aktyviems, didelių sveikatos problemų ar neįgalumo neturintiems senyvo amžiaus gyventojams įgyvendinant strategiją bus skiriamas didelis dėmesys. Dėl nedalyvavimo darbo rinkoje, o dažnai ir vienišumo, jie patiria socialinę atskirtį ir diskriminaciją arba to grėsmę. Sociokultūrinės, fizinį aktyvumą ir sveiką gyvenseną skatinančios veiklos, įvairūs mokymai skatins jus gyventi aktyvų socialinį gyvenimą, mažins atskirtį.

Remiantis LR Socialinių reikalų ir darbo ministerijos informacija, Ignalinos rajone 2022 metų pabaigoje **žmonių su negalia** buvo 1328 asmenys (t.y. 9,41 proc. Ignalinos rajono gyventojų), iš jų: 1298 suaugę asmenys ir 78 vaikai. Lyginant su 2018 metų duomenimis, bendras žmonių su negalia skaičius pakito labai nežymiai - nuo 1350 asmenų (tai sudarė 8,79 proc. rajono gyventojų) iki 1328 asmenų.¹³ Asmenų, kuriems nustatoma negalia, skaičius kasmet kinta labai netolygiai. Ignalinos rajono savivaldybė yra vienintelė iš Utenos apskrities savivaldybių, kur per pastarųjų 5 metų laikotarpį neįgalių gyventojų skaičiaus procentas nuo bendro gyventojų skaičiaus ne sumažėjo, o padidėjo.

6 lentelė. Negalių turintys gyventojų (proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus)

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis (proc.)
Ignalinos r. sav.	8,79	10,3	9,55	9,26	9,41	+0,62
Anykščių r. sav.	10,97	11,2	10,98	10,53	10,50	-0,47
Molėtų r. sav.	8,85	9,0	8,52	8,17	8,22	-0,63
Utenos r. sav.	9,32	9,6	9,06	8,88	8,63	-0,69
Visagino sav.	7,38	7,3	6,76	6,37	6,38	-1,0
Zarasų r. sav.	10,3	10,0	9,51	8,99	9,28	-1,02
Lietuvos Respublika	8,21	8,5	8,16	7,89	7,81	-7,4

Šaltinis: LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys¹⁴

Su neįgaliais vaikais Ignalinos mieste dirba Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykla, turinti specialiąsias klases didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams ir jaunuoliams iki 21 metų amžiaus. Suaugusius neįgaliuosius vienijančios NVO Ignalinos mieste yra dvi – Lietuvos neįgaliųjų draugijos Ignalinos skyrius ir Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Ignalinos rajono filialas.

Kaip rodo Ignalinos miesto vietos veiklos grupės atliktos gyventojų apklausos rezultatai (Strategijos priedas Nr. 4 „Gyventojų ir nevyriausybinių organizacijų apklausų rezultatų analizė“), suaugę žmonės ir vaikai su negalia yra ta Ignalinos miesto visuomenės grupė, kuriai skiriamas nepakankamas dėmesys, jų socialinė atskirtis yra didelė. Būtina didinti neįgaliųjų

¹³ <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2>, detalesni statistiniai duomenys pagal metus

¹⁴ <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2>, detalesni statistiniai duomenys pagal metus

socialinę integraciją ir integraciją į darbo rinką, mokant juos savarankiškumo, padedant atskleisti savo talentus, o taip pat patenkinti jų sveikatos bei socialinių paslaugų poreikį.

Riziką patiriančios ir mažiau galimybių turinčios šeimos, jose augantys vaikai – tai dar viena šios Strategijos tikslinė grupė. Socialinė rizika, pagal Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą – tai veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių šeimos ar asmenys patiria ar yra pavojus jiems patirti socialinę atskirtį: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; nuo nusikalstamos veikos nukentėjusių asmenų patirta žala; išitraukimas ar polinkis išitraukti į nusikalstamas veikas; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių žaidimų; elgetavimas, valkatavimas, benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas. Mažiau galimybių turinčios šeimos – tai daugiavaikės šeimos, šeimos, kuriose vaikus augina vienas iš tėvų, šeimos, kurių pagrindinis pajamų šaltinis – socialinės pašalpos, šeimos, kuriose auga vienas ar keli neįgalūs ar specialiųjų poreikių turintys vaikai ir kt.

2022 m. Ignalinos rajono socialinių paslaugų centras teikė paslaugas 52 šeimoms, jose augo 100 vaikų. 31 šeimai (jose – 58 vaikai) – teiktos bendrosios socialinės paslaugos (2021 m. paslaugos buvo teiktos 96 šeimoms (164 vaikai), 2020 m. – 100 rajono šeimų (198 vaikai), 2019 m. – 91 rajono šeimai (207 vaikai), 2018 m. – 98 šeimoms (219 vaikų).¹⁵ Su rizikas patiriančiomis šeimomis dirba, situacija stebi, joms padeda Ignalinos rajono socialinių paslaugų centras, socialiniai darbuotojai, atvejo vadybininkai, policijos darbuotojai. Ignalinos rajono socialinių paslaugų centro darbuotojai dirba prevencinį darbą, kad kuo mažiau rajono šeimų patirtų socialinę riziką. Ignalinoje veikianti Ignalinos rajono švietimo pagalbos tarnyba organizuoja psichologinės ir metodinės pagalbos teikimą vaikams, tėvams, globėjams, mokytojams ir kitiems specialistams, sprendžiant vaiko pedagogines ir psichologines problemas, išskylančias šeimoje, švietimo įstaigoje, visuomenėje. Taip pat įstaiga nustato specialiųjų vaiko ugdymosi poreikius. Ignalinos mieste veikia Ignalinos Švč. M. Marijos gimimo parapijos vaikų dienos centras „Eldoradas“, skirtas vaikams turintiems mažesnes galimybes, augantiems socialinės rizikos, nepasiturinčiose, daugiavaikėse šeimose. Centrą lanko apie 20 vaikų.

Socialinę riziką patiriančios ir mažiau galimybių turinčios šeimos reikalauja daug dėmesio. Yra būtina sukurti šiems žmonėms saugią aplinką bendruomeninėms veikloms, susibūrimams, padėti įveikti krizes suteikiant galimybę lankyti psichologų ir kitų specialistų konsultacijas bei užsiėmimus. Sociokultūrinės veiklos vaikams, jaunimui, visiems šeimos nariams kartu juos ugdo, moko bendrauti, skatina jų savanorystę visuomeninėse veiklose ir mažina atskirtį.

Sunkumus patiriantys vaikai ir jaunimas. Vaikai ir paaugliai yra taip pat labai svarbi, pažeidžiama, sunkumus bei rizikas patirianti Ignalinos miesto visuomenės grupė. Nebūtinai vaikas turi augti socialinės rizikos šeimoje, kad patirtų sunkumų ir išbandymų. Patyčios, išnaudojimas, nepakankamas tėvų dėmesys, patiriamas fizinis ir psichologinis smurtas, psichologiniai išgyvenimai dėl tėvų skyrybų ar artimųjų netekties, pagundos rūkyti ar svaigintis, nepilnavertiškumo kompleksai, ankstyvas nėštumas ir kita – tai kasdieniai „egzaminai“, kurių išlaikymas arba neišlaikymas nulemia vaiko/jaunuolio raidą, asmenybės formavimąsi, gyvenimo būdą ir ateitį.

¹⁵ <https://ignalina.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/veiklos-ataskaitos/235?lang=lt>, Ignalinos rajono socialinių paslaugų centro 2022 metų veiklos ataskaita

2021 m. pabaigoje visose Lietuvos savivaldybėse Higienos institutas jau antrą kartą vykdė mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimą. Jo metu Ignalinos rajone iš viso buvo apklausta 140 7-9-tos klasės mokinių. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad per pastaruosius 4 metus (anksčiau tyrimas nebuvo daromas) Ignalinos rajone mokinių, aktyviai leidžiančių laisvalaikį, padaugėjo (nuo 8,8 proc. iki 15,1 proc.). Sumažėjo patyčias patiriančių berniukų (nuo 51 proc. iki 39,7 proc.), o mergaičių didėjo (nuo 35,1 proc. iki 35,9 proc.). Didėjo elektronines cigaretes ir tabako gaminius vartojančių mokinių dalis. Mokinių dalis, kuri jaučiasi pakankamai arba labai laimingi, tiek Lietuvos mastu, tiek Ignalinos rajono savivaldybės mastu krito žemyn. Lietuvos mergaičių laimingumas nukrito 15,6 proc., o Ignalinos rajono mergaičių – net 23 proc.¹⁶

Smurtas prieš vaikus – ypač traumuojanči patirtis žmogaus gyvenime. Dažniausiai smurtą patyrę asmenys yra mažiau socialūs, nepasitikintys aplinka ir savimi, todėl patiria socialinę atskirtį. Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, per 2018-2022 metų laikotarpį Ignalinos rajone buvo 250 oficialūs pranešimai dėl smurto prieš vaikus. Kitose Utenos regiono savivaldybėse skaičiai buvo panašūs:

7 lentelė. Pranešimai apie smurtą prieš vaikus

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis (proc.)
Ignalinos r. sav.	38	43	32	96	41	+7,89
Anykščių r. sav.	91	48	8	81	35	-61,5
Molėtų r. sav.	21	89	41	35	24	+14,29
Utenos r. sav.	17	50	28	77	37	+117,65
Visagino sav.	163	119	27	60	31	-80,98
Zarasų r. sav.	96	36	159	84	73	-23,96
Utenos apskritis	426	385	295	433	241	-43,43
Lietuvos Respublika	4040	4560	2325	2420	2566	-36,49

Šaltinis: Oficialiosios statistikos portalo duomenys¹⁷

Nors neformalaus švietimo veiklų, organizacijų ir NVO, dirbančių su vaikais ir mokyklinio amžiaus jaunimu, yra daug, gyventojų apklausos duomenys rodo, kad šiai tikslinei grupei reikėtų daugiau valdžios institucijų ir visuomeninių organizacijų dėmesio. Ignalinos bendruomeninės organizacijos yra atviros norintiems įsijungti į jų veiklą, būtina skatinti jaunų žmonių įtrauktį, plačiau skleidžiant informaciją apie galimybes ir skatinant savanorystę, įgyvendinti priklausomybių ir žalingų įpročių prevencijos priemonės. Vaikams ir jaunimui reikalinga kurti saugias erdves jų bendrai veiklai, sociokultūrinėms veikloms, mokymams.

Ignalinos mieste veikia apie 50 visuomeninių organizacijų (asociacijų, draugijų, klubų), apie 10 viešųjų įstaigų, apie 20 biudžetinių įstaigų (žr. Strategijos priedą Nr. 7 „Ignalinos mieste registruotos ir veikiančios įstaigos ir organizacijos“), kurios turi didelę veiklos patirtį ir kartu sudėjus dirba su visomis čia išvardintomis tikslinėmis grupėmis, tad yra potencialios strategijos įgyvendintojos **(ST3)**.

¹⁶ <https://ignalina.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/veiklos-ataskaitos/235?lang=lt>, Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita

¹⁷ <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=fa011a6d-bad6-4a3e-ade5-f445ec34e563>

Didelė dalis gyventojų – socialiai jautrių grupių narių – supranta, koks svarbus ir naudingas jiems patiems

patiems yra dalyvavimas visuomeninėse veiklose, mokymasis, bendravimas, savanorystė **(ST4)** – apie tai liudija ir gyventojų apklausos rezultatai (žr. Strategijos priedą Nr. 4 „Gyventojų ir nevyriausybinių organizacijų apklausų rezultatų analizė“). Tai teoriškai sumažina Ignalinos miesto gyventojų ir visuomeninių organizacijų pasyvumo rengiant ir įgyvendinant Strategijos projektus grėsmę **(GR2)**.

2.5. CIVILINĖ SAUGA

Ignalinos rajono savivaldybėje pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir kitų su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusių funkcijų atlikimą užtikrina savivaldybės meras ir savivaldybės administracijos direktorius. Šiai sričiai kuruoti savivaldybėje dirba Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus vyr. specialistas.

Informacija apie civilinę, priešgaisrinę ir darbo saugą skelbiama Ignalinos rajono savivaldybės administracijos tinklapyje <https://ignalina.lt/savivaldybe/veiklos-sritys/civiline-priesgaisrine-ir-darbo-sauga/120>. Vienas iš Ignalinos rajono savivaldybės 2023-2025 m. strateginiame veiklos plane, patvirtintame Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-1 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės 2023-2025 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo programos tikslų – Saugios didinimas rajone (4 prioritetas Saugi visuomenė ir efektyvus viešasis valdymas). Šiuo metu rajone yra 17 kolektyvinių apsaugos statinių. Savivaldybės interneto svetainėje www.ignalina.lt paskelbti patarimai ir rekomendacijos gyventojams, kaip elgtis karo grėsmės metu, kaip psichologiškai pasiruošti naujoms iškilusioms grėsmėms. Rūpinantis gyventojų saugumu, parinktos priedangos, t. y. 20 statinių, kuriuose gyventojai galėtų apsisaugoti nuo karinių atakų. Gyventojams pateikti patarimai, kaip priedangas galima įsirengti gyvenamuosiuose būstuose. Kolektyviniai apsaugos statiniai ir priedangos pažymėtos specialiais ženklais, šių statinių sąrašas paskelbtas savivaldybės interneto svetainėje.

Pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms apima ne tik rizikos vertinimą, veiksmų planavimą, bet ir mokymą bei švietimą. Kadangi pirmenybė valdant ekstremaliąsias situacijas teikiama gyventojų apsaugai, jų švietimas yra viena svarbiausių civilinės saugos funkcijų. Ne visiems Ignalinos miesto gyventojams vienodai prieinama informacija apie civilinę saugą, skelbiama internete, todėl būtina plačiau vykdyti visuomenės mokymo ir informavimo veiklas, ypač daugiau dėmesio skiriant socialinę atskirtį patiriančioms visuomenės grupėms.

III SKYRIUS. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

STIPRYBĖS (ST)		SILPNYBĖS (SL)	
ST1	Pastaraisiais metais stebima nedarbo lygio mažėjimo tendencija	SL1	Didelė socialiai pažeidžiamų grupių narių, gyvenančių Ignalinos mieste, socialinė atskirtis
ST2	Mažėja emigruojančių Ignalinos miesto gyventojų ir daugėja imigruojančių	SL2	Aukštas nedarbo lygis
ST3	Ignalinos visuomeninės organizacijos (asociacijos, draugijos ir kt.) turi didelę veiklos patirtį ir dirba su visomis Strategijos tikslinėmis grupėmis	SL3	Ignalinos mieste veikiančios įmonės yra tik smulkios ir vidutinės, jų steigama mažai
ST4	Ignalinos rajono savivaldybė teikia paramą smulkaus ir vidutinio verslo subjektams	SL4	Socialinio verslo įmonių Ignalinos mieste nėra, socialinio verslo idėja mažai populiarinama
GALIMYBĖS (GL)		GRĖSMĖS (GR)	
GL1	Didesne apimtimi teikti kokybiškas socialines paslaugas socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms	GR1	Biurokratinės kliūtys potencialiems projektų dalyviams – per dideli reikalavimai socialinio verslo kūrėjams
GL2	Įtraukiant socialiai jautrių grupių narius į sociokultūrines, sveiką gyvenseną skatinančias veiklas, didinti jų socialinę integraciją ir mažinti atskirtį	GR2	Ignalinos miesto gyventojų ir visuomeninių organizacijų pasyvumas rengiant ir įgyvendinant Strategijos projektus
GL3	Organizuojant verslo pradžios ir verslumo įgūdžių tobulinimo mokymus, remiant socialinio verslo kūrimą, skatinti naujų įmonių, paslaugų, darbo vietų atsiradimą Ignalinos mieste	GR3	Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių žmonių skeptiškas požiūris į verslumo, amatų ir kitus mokymus, nenoras dalyvauti ir integruotis į darbo rinką
GL4	Mažinti nedarbo lygį, organizuojant bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų kompetencijų ir darbinių įgūdžių ugdymo kursus	GR4	Socialinės atskirties grupių dalyvavimas veiklose atskirai nuo asmenų, nepatiriančių socialinės atskirties, minimaliai integruotų juos į visuomenę

IV SKYRIUS. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT ĮŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1 Tikslas – Mažinti socialiai pažeidžiamų grupių socialinę atskirtį skatinant jų aktyvią įtrauktį į bendruomenines veiklas, gerinant jiems teikiamas paslaugas ir gerinant ekonominę-verslo situaciją Ignalinos mieste

Strategijos įgyvendinimui suformuotas vienas tikslas apima numatomas įgyvendinti veiklas. Juo siekiama mažinti socialinę atskirtį ir didinti įtrauktį, skatinti gyventojus imtis verslo, plėsti užimtumo galimybes, mažinti nedarbą bei gerinti gyvenimo kokybę. Tikslas atitinka 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.7 konkretų uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkretų uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“.

Šis tikslas atliepia atliktą teritorijos poreikių ir galimybių analizę (toliau - SSGG analizę). Dėl kasmet mažėjančio Ignalinos miesto gyventojų skaičiaus ir didėjančios dalies senyvo amžiaus Ignalinos miesto gyventojų, mažų vietos gyventojų įsidarbinamumo galimybių ir mažo gyventojų verslumo, kas iššaukia aukštą nedarbo lygį (**SL2**), nedidelį Ignalinoje veikiančių įmonių skaičių ir jų mažumą, mažą naujai steigiamų įmonių skaičių (**SL3**), daugėja socialiai jautrių visuomenės grupių – šios Strategijos tikslinių grupių – narių skaičius. Šių grupių nariams neteikiant reikalingo dėmesio, jie užsisklendžia, atsiriboja nuo visuomenės, likdami vieni su savo problemomis, didėja jų socialinė atskirtis (**SL1**). Tai, kad Ignalinos mieste pastebimas nedarbo lygio mažėjimas (**ST1**), kad mažėja į užsienį emigruojančių gyventojų ir daugėja atvykstančių gyventojų į Ignaliną (**ST2**) rodo, kad įdėjus pastangų situaciją galima pagerinti. Kadangi Ignalinoje yra gana daug visuomeninių organizacijų (asociacijų, draugijų ir kt.), biudžetinių įstaigų, kitų įstaigų, kurios bendrai sudėjęs dirba su visomis Strategijos tikslinėmis grupėmis (**ST3**), jos gali organizuoti tikslinių grupių nariams sociokultūrines, sveiką gyvenseną skatinančias veiklas ir tokiu būdu didinti jų socialinę integraciją (**GL2**), didesne apimtimi teikti kokybiškas socialines paslaugas (**GL1**). Iki šiol jų veiklą, iniciatyvų įgyvendinimą labiausiai stabdo finansinių lėšų trūkumas. Įgyvendindamos projektus, jos galės praplėsti savo veiklos apimtį, įtraukdamos daugiau socialinę atskirtį patiriančių žmonių, labiau atliepdamos jų poreikius. Ir atvirkščiai: jei Ignalinos miesto gyventojai bei visuomeninių organizacijos bus pasyvios rengiant ir įgyvendinant Strategijos projektus, norimi rezultatai nebus pasiekti (**GR2**). Iš kitos pusės čia slypi grėsmė: jei projektų veiklos bus suplanuotos taip, kad socialinės atskirties grupių nariai dalyvaus projektų veiklose visiškai atskirai nuo asmenų, nepatiriančių socialinės atskirties, tai minimaliai integruos juos į visuomenę (**GR4**).

Antroji šio tikslo dalis – ekonominės-verslo situacijos gerinimas Ignalinos mieste. Mažėjant gyventojų emigracijai ir didėjant imigracijai į Ignalinos miestą (**ST2**), daugiau darbingo amžiaus gyventojų lieka gyventi arba atvyksta gyventi Ignalinoje, daugiau yra iniciatyvių žmonių, norinčių vystyti savo verslą. Projektų metu organizuojant verslo pradžios ir verslumo įgūdžių tobulinimo mokymus, remiant socialinio verslo kūrimą, gali būti skatinamas naujų įmonių, paslaugų, darbo vietų atsiradimas Ignalinos mieste (**GL3**). Didelis bedarbių skaičius mieste (**SL2**) ir mažas gyventojų verslumas iš silpnybės gali tapti galimybe organizuojant bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų kompetencijų ir darbinį įgūdžių ugdymo mokymus, mažinti nedarbo lygį (**GL4**). Grėsmė norimiems projektų rezultatams būtų bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių žmonių skeptiškas požiūris į verslumo, amatų ir kitus kursus, jų nenoras dalyvauti ir integruotis į darbo rinką (**GR3**). Nors Ignalinos rajono

savivaldybė teikia paramą smulkaus ir vidutinio verslo subjektams **(ST4)**, bet Ignalinos mieste veikiančios įmonės yra tik smulkios ir vidutinės, jų steigiamą mažai **(SL3)**, socialinio verslo įmonių čia visai nėra **(SL4)**, biurokratinės kliūtys potencialiems projektų dalyviams – per dideli reikalavimai socialinio verslo kūrėjams atbaidytų jų atsiradimą **(GR1)**.

Tikslo alternatyva 1 Mažinti socialiai pažeidžiamų grupių socialinę atskirtį skatinant jų aktyvią įtrauktį į bendruomenines veiklas, gerinant jiems teikiamas paslaugas ir gerinant ekonominę-verslo situaciją Ignalinos mieste.	Tikslo alternatyva 2 Mažinti socialinę atskirtį skatinant ją patiriančių bendruomenės grupių veiklą, socialinę atskirtį patiriančių žmonių bendravimą su panašias problemas ir poreikius turinčiais asmenimis, mokant juos savarankiškumo, kaip prisitaikyti prie aplinkos, gerinant jiems teikiamas socialines paslaugas.
Ši alternatyva leidžia kompleksiskai išnaudoti visas SSGG analizėje įvardintas stiprybes, mažinant silpnybes, realizuojant galimybes ir stengiantis išvengti tokių situacijų, kurios analizėje įvardintos kaip grėsmės. Ši alternatyva yra geresnė nei antroji, nes į problemų sprendimą įtraukiama maksimaliai vietos bendruomenės narių, tame tarpe ir patiriančių socialinę atskirtį. Įgyvendinant šį tikslą, pastarieji ne bando įveikti atskirtį patys, o tai daro kartu su socialinės atskirties nepatiriančiais Ignalinos gyventojais.	Ši alternatyva yra ribotai efektyvi socialinės integracijos priemonė, nes socialinės atskirties grupių nariai skatinami veikti uždarų grupių viduje bendraujant su panašias problemas ir poreikius turinčiais asmenimis ir būti savarankiškais, kuo mažiau veikiamais aplinkos. Nors šia alternatyva išnaudojamos SSGG analizėje identifikuotos stiprybės, tačiau galimybės – ne visos – tik tos, kurios nesusijusios su aktyviu dalyvavimu veiklose, skirtose plačiajai Ignalinos miesto visuomenei, ne tik konkrečių tikslinių grupių nariams (tik GL1), ji yra pažeidžiama silpnybių ir grėsmių akivaizdoje. Dalyvavimas veiklose atskirai nuo socialinės atskirties nepatiriančių Ignalinos miesto bendruomenės narių nedidintų jų tarpusavio pasitikėjimo, išliktų iš vienos pusės baimė būti atstumtiems, iš kitos pusės – dėl socialinės atskirties grupių narių menko pažinimo – jų realių poreikių nesupratimas ir jų atstūmimas (GR4) .

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė 2024 m.	Siektina reikšmė 2029 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje dalis (proc.)	0	40
2.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos, skaičius	0	1

1.1.Uždavinys. Sumažinti Ignalinos miesto gyventojų socialinę atskirtį, vykdant kompleksines sociokultūrinės integracijos priemones ir gerinant teikiamas socialines paslaugas	
Igyvendinant šį uždavinį bus organizuojamos socialinę atskirtį patiriančių, socialiai pažeidžiamų Ignalinos miesto bendruomenės narių sociokultūrinės integracijos veiklos (tame tarpe ir gyventojų sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą skatinančios veiklos), įgalinamos su jais dirbančios visuomeninės organizacijos (NVO ir įstaigos), pilnai išnaudojant turimus žmogiškuosius išteklius ir galimybes. Šiuo uždaviniu siekiama gerinti socialinių paslaugų teikimo kokybę socialinę atskirtį ir sunkumus patiriantiems Ignalinos miesto gyventojams ir didinti jų apimtį. Visuomeninių organizacijų ir savivaldybės institucijų bendradarbiavimas gerintų šio uždavinio rezultatus. Igyvendinant šį uždavinį bus skiriamas dėmesys Ignalinos miesto gyventojams, kurie nuolat patiria socialinę riziką, nuolatinę nervinę įtampą, kurie patys negali savimi pasirūpinti (pvz. sunkiai sergantys ligoniai, vieniši seneliai, neįgalūs vaikai). Šio uždavinio veiksmai bus orientuoti į socialinių paslaugų kokybės ir kiekybės didinimą Strategijos tikslinėms grupėms. Mažėjant Ignalinos miesto gyventojų ir daugėjant senyvo amžiaus žmonių, šiuo uždaviniu siekiama spręsti SSGG analizėje identifikuotą silpnąbę SL2, pasinaudojant stiprybe ST3 bei išnaudojant visas SSGG analizėje įvardintas galimybes ir mažinant grėsmių tikimybę. Šiam uždaviniui įgyvendinti numatyti du veiksmai: 1.1.1. veiksmai „Socialinę atskirtį patiriančių gyventojų užimtumo didinimas per sociokultūrinės ir sveikos gyvensenos skatinimo veiklas“ ir 1.1.2. veiksmai „Kompleksinių socialinių paslaugų teikimas socialiai pažeidžiamoms grupėms“.	
1.1.Uždavinio alternatyva Nr. 1	1.1.Uždavinio alternatyva Nr. 2
Sumažinti Ignalinos miesto gyventojų socialinę atskirtį, vykdant kompleksines sociokultūrinės integracijos priemones ir gerinant teikiamas socialines paslaugas	Sumažinti Ignalinos miesto gyventojų socialinę atskirtį gerinant joms teikiamas paslaugas
Ši alternatyva geresnė nei antroji alternatyva tuo, kad į socialinės atskirties mažinimo priemones kompleksiskai įtrauktos socialinių paslaugų gerinimo priemonės bei sociokultūrinės integracijos priemonės, dėl kurių paslaugas gaunantys gyventojai patys asmeniškai stiprėtų, tobulėtų, augtų ir mokytųsi su iškilusiomis problemomis ilgainiui susidoroti patys, tačiau kartu jausdamiesi Ignalinos miesto bendruomenės dalimi. Augant atskirtį patiriančių gyventojų pasitikėjimui savimi, gerėjant jų fizinei ir psichinei sveikatai, plečiantis jų akiračiui ir socialinių ryšių ratui jie labiau įsitrauktų į bendruomenės gyvenimą, integruotųsi į ją. Vykdant šį uždavinį, būtų teikiamas didesnis dėmesys ir savimi negalinčių pasirūpinti gyventojų fizinei ir psichologinei sveikata, saugumu kasdieninėje aplinkoje, sudaromos sąlygos jiems prašyti ir sulaukti pagalbos iš	Šia alternatyva minimaliai pasinaudojama SSGG analizėje įvardintomis stiprybėmis ir galimybėmis. Gyventojams būtų teikiamos geresnės paslaugos – jų pagrindiniai poreikiai patenkinami, tačiau asmeniškai jie neaugtų, netobulėtų, nesimokytų bendrauti ir savarankiškai spręsti problemų, susijusių jų diskriminacija ir socialine atskirtimi, o tie Ignalinos miesto gyventojai, kurie nėra pajėgūs dalyvauti sociokultūrinėse veiklose, gautų jiems būtinas socialines paslaugas, tačiau jų fizinei ir psichologinei sveikatai, saugumui, gerai savijautai kasdieninėje aplinkoje būtų skiriamas minimalus dėmesys. Ši uždavinio alternatyva yra tinkama tada, kai socialinę atskirtį patiriančių gyventojų poreikių tenkinimui turimi riboti finansiniai ir žmogiškieji ištekliai. Igyvendinant jį, stipriau pasireikštų SSGG analizėje įvardintų silpnųjų ir grėsmių poveikis.

šalies. Šia uždavinio alternatyva pasinaudojama stiprybe ST3 , visomis SSGG analizėje įvardintomis galimybėmis, mažinamos grėsmės ir silpnybės.	
--	--

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	Siektina reikšmė
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (vnt.)	0	0	2	2	1	0	0	5
2.	BIVP veiklų dalyviai, įskaitant visas tikslines grupes (asm.)	0	0	48	68	24	0	0	140

1.2. Uždavinys. Padidinti gyventojų įsidarbinamumo galimybes, gerinant jų verslumo įgūdžius, skatinant naujų verslų, tame tarpe ir socialinio verslo, kūrimą ir plėtrą Ignalinos mieste.

Įgyvendinant šį uždavinį bus siekiama padėti darbingiems asmenims iš socialinės atskirties grupių įsitraukti į darbo rinką ir joje išsilaikyti, padėti ugdyti ir stiprinti darbo rinkai reikalingus įgūdžius. Didelis dėmesys bus skiriamas naujų verslų kūrimo skatinimui, jau turinčių savo verslą (ypač jauną verslą) gyventojų verslumo įgūdžių didinimui, verslininkų bendradarbiavimui, mentorystės veikloms. Kitas svarbus šio uždavinio veiksmas – socialinio verslo kūrimas. Bus kuriamos darbo vietos (mažiausiai 1 darbo vieta), paslaugos ar prekės sunkiau integruojamoms vietos gyventojų grupėms siekiant daryti socialinį poveikį tikslinėje teritorijoje. Esant dideliui nedarbui (**SL2**) ir mažam gyventojų verslumo lygiui, šiuo uždaviniu siekiama spręsti SSGG analizėje identifikuotą problemą – silpnybę – Ignalinos mieste veikiančios įmonės yra mažos arba labai mažos, jų yra nedaug, nėra socialinio verslo įmonių (**SL4**). Tai gali būti padaryta pasinaudojant stiprybėmis **ST1**, **ST2**, **ST3** ir **ST4**, išnaudojant galimybes **GL3** ir **GL4** ir mažinant grėsmių tikimybę.

Šiam uždaviniui įvykdyti suplanuoti du veiksmas: 1.2.1. Verslumo mokymai strategijos tikslinių grupių nariams bei 1.2.2. Socialinio verslo kūrimas ir vystymas.

1.2. Uždavinio alternatyva Nr. 1	1.2. Uždavinio alternatyva Nr. 2
Padidinti gyventojų įsidarbinamumo galimybes, didinant jų verslumo įgūdžius, skatinant naujų verslų, tame tarpe ir socialinio verslo, kūrimą ir plėtrą Ignalinos mieste	Padidinti gyventojų įsidarbinamumo galimybes, skatinant vietos verslininkus įdarbinti socialinę atskirtį patiriančius Ignalinos gyventojus
Ši alternatyva labiausiai tinkama Ignalinos miesto gyventojų ekonominiam užimtumui gerinti, bedarbystei mažinti, verslumo didinimui, paslaugų prieinamumui gerinti.	Ši alternatyva apima tik socialinę atskirtį patiriančių, pažeidžiamų socialinių grupių narių ekonominio užimtumo (bedarbystės mažinimo) veiklas. Ja skatinamas šių

Vykdam šį uždavinį, būtų pasinaudojama visu turimu potencialu – visi turintys ar norintys kurti verslą galėtų mokytis ir tobulintis, bendradarbiauti tarpusavyje. Verslumo, darbo įgūdžių bus mokomi ir socialinę atskirtį patiriantys gyventojai, bedarbiai. Norintiems kurti socialinį verslą, bus suteikiama visa reikalinga informacija, finansuojamos priemonės. Bus kuriamos darbo vietos, paslaugos ar prekės sunkiau integruojamoms vietos gyventojų grupėms.	gyventojų įdarbinimas (juos įdarbinantiems verslininkams suteikiamos mokestinės lengvatos ar pan.), tačiau tokios alternatyvos poveikis būtų trumpalaikis. Nauji verslai, o su jais ir naujos darbo vietos, nebūtų kuriami, įdarbinami gyventojai negerintų savo darbinį įgūdžių, dauguma veikiausiai vėl netrukus taptų bedarbiais. Verslininkai ir norintieji jais tapti nepasinaudotų galimybe kurti socialinį verslą, mentorystė „verslas verslui“, žinių, reikalingų norint pradėti ar tobulinti verslą, įgijimo nemokamomis galimybėmis. Alternatyva gali būti įgyvendinama, tačiau apribotų tikslo pasiekimui numatytas apimtis, ilgalaikėje perspektyvoje ji duotų mažiau rezultatų nei pirmoji.
--	--

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	Siektina reikšmė
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO arba biudžetinės įstaigos ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (vnt.)	0	0	1	1	0	0		2
2.	BIVP veiklų dalyviai, įskaitant visas tikslines grupes (asm.)	0	0	20	20	0	0	20	60
3.	Socialinio verslo subjektų, per BIVP projektus gavusių paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai skaičius	0	0	0	1	0	0	0	1
4.	Paramą gavusios įmonės, iš kurių labai mažos, mažos, vidutinės ir didelės įmonės	0	0	0	1	0	0	0	1
5.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0	0	0	1	0	0	0	1

V SKYRIUS. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIĄ STRATEGIJĄ EIGA

Rengiant vietos plėtros strategiją, į procesą buvo siekiama įtraukti kuo įvairių sektorių, amžiaus, socialinių grupių gyventojus iš visos VVG teritorijos. Kad gyventojų dalyvavimas būtų visapusiškas ir efektyvus, o jų poreikiai objektyviai atsispindėtų Strategijoje, buvo pasirinkti šie gyventojų poreikių tyrimo metodai:

- **Ignalinos gyventojų anketavimas.** Sudarytas 17 klausimų klausimynas portale www.anketa.lt (tikslus anketos adresas: <https://apklausa.lt/f/1htfxw7.fullpage>). VVG teritorijos gyventojams buvo suteikta galimybė klausimyną pildyti elektroniniu būdu. 80 kvietimų užpildyti anketas buvo išsiųsta tiesiai iš [anketa.lt](http://www.anketa.lt), informacija apie anketavimą ir nuoroda į anketą patalpinta interneto puslapiuose www.ignalina.lt, Ignalinos miesto vietos veiklos grupės Facebook paskyroje, 7,8 tūkst. narių turinčioje Facebook grupėje „Kas vyksta Ignalinoje“, taip pat išplatinta elektroniniu paštu ir Messenger pranešimais (išsiųsta daugiau kaip 50 adresatų), Ignalinos miesto VVG nariai dalinosi savo informacijos sklaidos kanalais. Gauta 196 anketos (visos užpildytos korektiškai) – t.y. apklausta apie 4 proc. Ignalinos miesto gyventojų. Apklausos rezultatai – Strategijos priede Nr. 4 „Gyventojų ir nevyriausybinų organizacijų apklausų rezultatų analizė“.

- **Ignalinos mieste veikiančių NVO apklausa.** Sudarytas 17 klausimų klausimynas portale www.anketa.lt (tikslus anketos adresas: <https://apklausa.lt/f/ahxtxge.fullpage>). VVG teritorijoje registruotoms ir/ar veikiančioms NVO (įskaitant VŠĮ, asociacijas, bendruomenes) buvo suteikta galimybė klausimyną pildyti elektroniniu būdu. 25 kvietimai užpildyti anketas buvo išsiųsti tiesiai iš [anketa.lt](http://www.anketa.lt), informacija apie anketavimą ir nuoroda į anketą patalpinta interneto puslapiuose www.ignalina.lt, Ignalinos miesto vietos veiklos grupės Facebook paskyroje, 7,8 tūkst. narių turinčioje Facebook grupėje „Kas vyksta Ignalinoje“, taip pat išplatinta elektroniniu paštu ir Messenger pranešimais (išsiųsta daugiau kaip 20 adresatų), Ignalinos miesto VVG nariai dalinosi savo informacijos sklaidos kanalais. Gauta 13 anketų (visos užpildytos korektiškai) – t.y. apklausta apie 21,6 proc. Ignalinos mieste veikiančių nevyriausybinų organizacijų (įskaitant VŠĮ, asociacijas, bendruomenes). Apibendrinti anketų duomenys. Apklausos rezultatai – Strategijos priede Nr. 4 „Gyventojų ir nevyriausybinų organizacijų apklausų rezultatų analizė“.

Abiejose anketose buvo pateikti ir uždari ir atviri klausimai. Jie suformuluoti aiškiai ir pateiktas platus atsakymų spektras. Paliestos visos į strategiją įtrauktos tikslinės grupės, jų problematika, socialinės integracijos ir diskriminacijos temos. Apklausančios NVO, didelis dėmesys skirtas savanorystei.

- **Gyvi susitikimai-diskusijos.** Kaip buvo planuota, suorganizuoti 3 susitikimai-diskusijos su skirtingomis Ignalinos miesto gyventojų grupėmis ir 1 susitikimas skirtas bendradarbiavimui su kitų miestų vietos veiklos grupėmis:

1. **Susitikimas su Ignalinos mieste registruotų ir/ar veikiančių NVO atstovais.** Į renginį pakviesti Ignalinos mieste veikiančių NVO (asociacijų, viešųjų įstaigų, įvairių bendruomenės grupių užimtumo ir saviveiklos būrelių ir pan.) vadovus, narius ir visus, kuriems rūpi nevyriausybinių sektoriaus problemos ir perspektyvos Ignalinos mieste. Renginys vyko liepos 24 d. Ignalinos AE regiono viešųjų paslaugų verslui centro konferencijų salėje, adresu Ateities 23, Ignalina (patalpos pritaikytos neįgaliesiems). Dalyvavo 14 žmonių iš 11 organizacijų (juridinių asmenų).

2. **Susitikimas su verslininkais.** Renginyje „Parama verslui Ignalinos mieste ir kaimo vietovėse“, kurį Ignalinos miesto vietos veiklos grupė organizavo kartu su Ignalinos rajono vietos veiklos grupe, buvo pristatyta rengiama miesto plėtros strategija, Ignalinos miesto verslininkai pakviesti aktyviai įsijungti į jos rengimą, pristatytos galimybės sėkmės atveju dalyvauti strategijos

įgyvendinime, ypač akcentuojant socialinio verslo perspektyvas. Renginys vyko rugpjūčio 2 d. Ignalinos AE regiono viešųjų paslaugų verslui centro konferencijų salėje, adresu Ateities 23, Ignalina (patalpos pritaikytos neįgaliesiems). Nuspręsta suorganizuoti jungtinį Ignalinos miesto VVG ir Ignalinos rajono VVG renginį, siekiant į jį pritraukti kuo daugiau dalyvių. Šis sprendimas pasiteisino - dalyvavo 14 žmonių iš aštuonių įmonių ar organizacijų,

3. Susitikimas su valdžios sektoriaus atstovais. Į renginį pakviesti Ignalinos rajono savivaldybės administracijos, biudžetinių įstaigų, savivaldybės įstaigų ir kitų valdžios sektoriaus institucijų atstovai. Pristatyta rengiama miesto plėtros strategija, įstaigos ir organizacijos pakviestos aktyviai įsijungti į jos rengimą, pristatytos galimybės sėkmės atveju dalyvauti strategijos įgyvendinime, ypač akcentuojant perspektyvas įgyvendinti projektus, susijusius su socialinę atskirtį patiriančių grupėmis, jų įtraukimu, paslaugų joms teikimu. Renginys vyko rugpjūčio 8 d. Ignalinos AE regiono viešųjų paslaugų verslui centro konferencijų salėje, adresu Ateities 23, Ignalina (patalpos pritaikytos neįgaliesiems). Dalyvavo 7 žmonės iš Ignalinos rajono savivaldybės ir savivaldybės biudžetinių įstaigų.

4. Susitikimas su Utenos miesto vietos veiklos grupe. Susitikimas vyko rugpjūčio 9 d. Utenoje. Jos metu buvo aptartos bendradarbiavimas rengiant miestų plėtros strategijas, bendradarbiavimo perspektyvos jas įgyvendinant, Utenos miesto vietos veiklos grupė pasidalino gerosios patirties, įgyvendinant 2016-2022 metų periodo projektus, pavyzdžiais. Susitikime dalyvavo dviejų juridinių asmenų atstovai.

- Individualūs susitikimai su sektorių atstovais, specialistais. Su žmonėmis, nedalyvavusiais susitikimuose, tačiau turinčiais didelę darbo su Ignalinos miesto gyventojais ir atskiromis jų grupėmis patirtį, buvo susitikta atskirai, apsilankant jų darbovietėse.

Strategijos rengimo procese integruotai taip pat buvo taikomi šie metodai: statistinė matematinė duomenų analizė, dokumentų analizė, loginė analizė, dedukcinis ir indukcinis metodai, aprašomasis ir grafinis metodai, lyginamoji analizė, duomenų ir rezultatų sintezė bei grafinis vizualizavimas.

Parengtas Strategijos projektas buvo viešai pristatytas visuomenei, kviečiant teikti pastabas ir pasiūlymus, tokiais būdais:

- 1) Ignalinos rajono savivaldybės tinklapyje www.ignalina.lt (skiltis „Gyventojams“ > „Ignalinos miesto vietos veiklos grupė“) ir naujienose po Strategijos projekto viešo pristatymo gyventojams renginio;
- 2) Facebook grupėje „Ignalinos miesto vietos veiklos grupė“;
- 3) Facebook grupėje „Kas vyksta Ignalinoje“;
- 4) Strategijos pristatymo Ignalinos miesto bendruomenei viešajame renginyje 2023 m. lapkričio 15 d.;
- 5) Ignalinos kabelinės televizijos laidoje 2023 m. lapkričio 27 d. (ją galima rasti internete <https://www.ignet.lt/category/itv-laidos/>).

VI SKYRIUS. VADOVAVIMASIS HORIZONTALIAISIAIS PRINCIPAIS

Ignalinos miesto vietos veiklos grupė savo veikloje vadovaujasi ir rengdama Strategiją vadovavosi šiais horizontaliaisiais principais: partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo, jaunimo dalyvavimo ir kt. Tokiais pačiais principais bus vadovujamasi ir įgyvendinat Strategijoje numatytą tikslą, uždavinius ir veiksmus bei vertinant projektus ir atrenkant projektų vykdytojus:

- **Lyčių lygybės** – sudarant sąlygas visiems teikti projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų

ir tikslinės grupės atstovų lytį. Į Strategijos valdymo ir stebėsenos procedūras įtraukiant visų lyčių atstovus. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybes ir galimybes abiem lytims užtikrinant, kad Ignalinos miesto VVG nariais ir (arba) jo kolegialaus valdymo organo nariais yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų.

- **Jaunimo dalyvavimo** – per aktyvų dalyvavimą Ignalinos miesto VVG valdyboje įtraukiant į atskirus Strategijos administravimo ir įgyvendinimo procesus, per projektų įgyvendinamas veiklas. Jaunimo principas įgyvendinamas Ignalinos miesto VVG nuostatuose įtvirtinant nuostatą, kad bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinių organizacijų. Bus aktyviai dirbama su vietinėmis jaunimo organizacijomis, kviečiant prisijungti prie Strategijos įgyvendinimo veiklų, rengti ir teikti paraiškas pagal numatytus veiksmus, skirtus spręsti socialines vietos jaunimo problemas. Pagal poreikį teikiama metodinė pagalba jaunimo organizacijoms rengiančioms ir įgyvendinančioms projektus pagal Strategijos veiksmus.
- **Nediskriminavimo** – užtikrinant, kad bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų, ar pažiūrų, amžiaus, negalios lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų. Vadovaujantis šiuo principu, Strategijos įgyvendinimo metu, bus siekiama vietos bendruomenės švietimo ir tolerancijos, siekiant skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai. Įgyvendinant Strategijos veiksmus ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojų atrankos metu informacija apie projekto veiklas (renginius, mokymus) bus platinama ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms, lengvai suprantama (lengvai skaitoma) kalba ir šriftu, vadovaujantis universalaus dizaino principu, kviečiant ir registruojant į renginius bus identifikuojami specialieji dalyvių poreikiai. Veiklos (renginiai) bus organizuojamos patalpose, pritaikytose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims (netoli nuo įėjimo į objektą įrengtos asmenims, turintiems negalią, skirtos automobilių stovėjimo vietos, užtikrintos galimybės asmenims, judantiems vežimėliu, be kliūčių savarankiškai patekti į objektą, nevaržomai judėti objekto patalpų viduje, naudotis liftu ar keltuvu (jei renginys vyksta ne pirmame aukšte).
- **Partnerystės ir atvirumo** – vietos lygmens bendradarbiavimo skatinamas ir bendradarbiavimo su kitomis Lietuvos miestų vietos veiklos grupėmis. Vykdoma aktyvi komunikacija ir dialogas su vietos bendruomene, projektų rengėjai ir vykdytojai bei jų partneriai. Bus užtikrinta komunikacija ir prieinamumas, kad visiems suinteresuotiems subjektams būtų prieinama informacija apie vietos plėtros Strategiją, planuojamus projektus, finansavimo šaltinius ir kitus svarbius aspektus.

VII SKYRIUS. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - Mažinti socialiai pažeidžiamų grupių socialinę atskirtį skatinant jų aktyvią įtrauktį į bendruomenines veiklas, gerinant jiems teikiamas paslaugas ir gerinant ekonominę-verslo situaciją Ignalinos mieste										
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	iš viso 2024-2029 m.
Europos socialinis fondas +		0,00	0,00	121 266,67	121 266,67	121 266,67	0,00	0,00	0,00	363 800,00
Europos regioninės plėtros fondas		0,00	0,00	0,00	43 049,67	21 524,83	0,00	0,00	0,00	64 574,50
LR valstybės biudžetas		0,00	0,00	21 400,00	28 997,00	25 198,50	0,00	0,00	0,00	75 595,50
Savivaldybės biudžeto lėšos		0,00	0,00	52 767,12	65 255,34	59 011,23	0,00	0,00	0,00	177 033,70
Privačios lėšos		0,00	0,00	0,00	6244,11	3122,05	0,00	0,00	0,00	9 366,16
Iš viso tikslui:		0,00	0,00	195 433,79	264 812,79	230 123,28	0,00	0,00	0,00	690 369,86
1.1 UŽDAVINYS - Sumažinti Ignalinos miesto gyventojų socialinę atskirtį, vykdant kompleksines sociokultūrinės integracijos priemones ir gerinant teikiamas socialines paslaugas										
Europos socialinis fondas +		0,00	0,00	84 886,67	84 886,67	84 886,66	0,00	0,00	0,00	254 660,00
Europos regioninės plėtros fondas		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas		0,00	0,00	14 980,00	14 980,00	14 980,00	0,00	0,00	0,00	44 940,00
Savivaldybės biudžeto lėšos		0,00	0,00	36 936,99	36 936,98	36 936,99				110 810,96
Privačios lėšos		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso uždaviniui:		0,00	0,00	136 803,66	136 803,65	136 803,65	0,00	0,00	0,00	410 410,96
1.1.1. Veiksmas. Socialinę atskirtį patiriančių gyventojų užimtumo didinimas per sociokultūrinės ir sveikos gyvensenos	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	72 760,00	72 760,00	72 760,00	0,00	0,00	0,00	218 280,00
	Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	12 840,00	12 840,00	12 840,00	0,00	0,00	0,00	38 520,00
	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	31 660,00	31 660,00	31 660,00	0,00	0,00	0,00	94 980,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

IGNALINOS MIESTO 2024-2029 METŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

skatinimo veiklas		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	117 260,00	117 260,00	117 260,00	0,00	0,00	0,00	351 780,00
1.1.2. Veiksmas. Kompleksinių socialinių paslaugų teikimas socialiai pažeidžiamoms grupėms	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	12 126,67	12 126,67	12 126,66	0,00	0,00	0,00	36 380,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	2140,00	2140,00	2140,00	0,00	0,00	0,00	6 420,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	5276,71	5276,71	5276,72	0,00	0,00	0,00	15 830,14
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	19 543,38	19 543,38	19 543,38	0,00	0,00	0,00	58 630,14
1.2 UŽDAVINYS - Padidinti gyventojų įsidarbinamumo galimybes, didinant jų verslumo įgūdžius, skatinant naujų verslų, tame tarpe ir socialinio verslo, kūrimą ir plėtrą Ignalinos mieste											
		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	36 380,00	36 380,00	36 380,00	0,00	0,00	0,00	109 140,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	43 049,66	21 524,84	0,00	0,00	0,00	64 574,50
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	6 420,00	14 017,00	10 218,5	0,00	0,00	0,00	30 655,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	15 830,14	28 318,36	22 074,24	0,00	0,00	0,00	66 222,74
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	6 244,11	3 122,05	0,00	0,00	0,00	9 366,16
		Iš viso uždaviniui:	0,00	0,00	58 630,14	128 009,13	93 319,63	0,00	0,00	0,00	279 958,90
1.2.1. Veiksmas. Verslumo mokymai strategijos tikslinių grupių nariams	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	36 380,00	36 380,00	36 380,00	0,00	0,00	0,00	109 140,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	6 420,00	6 420,00	6 420,00	0,00	0,00	0,00	19 260,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	15 830,14	15 830,14	15 830,13	0,00	0,00	0,00	47 490,41
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	58 630,14	58 630,14	58 630,13	0,00	0,00	0,00	175 890,41

IGNALINOS MIESTO 2024-2029 METŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

1.2.2. Veiksmas. Socialinio verslo kūrimas ir vystymas	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti atviro konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	43 049,66	21 524,84	0,00	0,00	0,00	64 574,50
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	7 597,00	3 798,50	0,00	0,00	0,00	11 395,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	12 488,22	6 244,11	0,00	0,00	0,00	18 732,33
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	6 244,11	3 122,05	0,00	0,00	0,00	9 366,16
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	0,00	69 378,99	34 689,50	0,00	0,00	0,00	104 068,49

Lėšos strategijos įgyvendinimui	Iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	363 800,00	0,00	0,00	121 266,67	121 266,67	121 266,67	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	64 574,50	0,00	0,00	0,00	43 049,67	21 524,83	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	75 595,50	0,00	0,00	21 400,00	28 997,00	25 198,50	0,00	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	177 033,70	0,00	0,00	52 767,12	65 225,34	59 011,23	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	9 366,16	0,00	0,00	0,00	6 244,11	3 122,05	0,00	0,00	0,00
IŠ VISO:	690 369,86								

Lėšos strategijos administravimui	Iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	85 674,90	0,00	0,00	15 300,00	15 300,00	14 280,00	13 598,30	13 598,30	13 598,30
LR valstybės biudžetas	15 119,10	0,00	0,00	2 700,00	2 700,00	2 520,00	2 399,70	2 399,70	2 399,70
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IŠ VISO:	100 794,00	0,00	0,00	18 000,00	18 000,00	16 800,00	15 998,00	15 998,00	15 998,00

IGNALINOS MIESTO 2024-2029 METŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Iš viso vietos plėtros strategijai:	
Europos socialinis fondas +	449 474,90
Europos regioninės plėtros fondas	64 574,50
LR valstybės biudžetas	90 714,60
Savivaldybės biudžeto lėšos	177 033,70
Privačios lėšos	9 366,16
Iš viso:	791 163,86

VIII SKYRIUS. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

Už vietos plėtros strategijos (toliau – VPS) įgyvendinimą yra atsakinga Ignalinos miesto vietos veiklos grupė.

Už konkrečių veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, VPS įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingi Ignalinos miesto VVG organai:

Ignalinos miesto vietos veiklos grupės visuotinis susirinkimas:

- VPS ir jos pakeitimų tvirtinimą,
- metinių VPS ataskaitų tvirtinimą,
- galutinės VPS ataskaitos tvirtinimą.

Ignalinos miesto vietos veiklos grupės valdyba (kolegialus valdymo organas):

- VPS ir jos pakeitimo (-ų) tvirtinimą ir inicijavimą, jeigu Ignalinos miesto VVG valdybai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę,
- VPS atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų patvirtinimą,
- kvietimų, teikti VPS projektus, dokumentų tvirtinimą,
- siūlomų finansuoti VPS projektų sąrašo tvirtinimą,
- rizikų, susijusių su VPS, valdymą.

Ignalinos miesto VVG pirmininkas (vienasmenis valdymo organas):

- darbuotojų (savanorių) priėmimą į darbą, sutarčių su jais sudarymą,
- VPS administravimo koordinavimą,
- VPS projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimo koordinavimą,
- kvietimų teikti VPS projektus atrankai rengimą ir skelbimą;
- pateiktų VPS projektų vertinimo ir siūlomų finansuoti projektų sąrašo sudarymo koordinavimą,
- komunikaciją su VPS projektų rengėjais, vertintojais, LR vidaus reikalų ministerija, Centrine projektų valdymo agentūra ir kitais suinteresuotais asmenimis,
- VPS stebėsenos ataskaitų rengimą,
- užduočių, susijusių su VPS įgyvendinimu, vykdymą,
- VPS įgyvendinimo viešinimą; Utenos miesto vietos veiklos grupės darbuotojai:
- VPS administravimą,
- VPS projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimą,
- kvietimų teikti VPS projektus parengimą ir skelbimą;
- pateiktų VPS projektų vertinimo koordinavimą,
- siūlomų finansuoti VPS projektų sąrašo sudarymą,
- VPS įgyvendinimo ataskaitų pildymą,
- pasiektų stebėsenos rodiklių reikšmių duomenų registravimą ir apskaičiavimą,
- VPS projektų įgyvendinimo stebėsenos vykdymą,
- VPS įgyvendinimo, administravimo ir vykdymo veiklų viešinimą,
- viešųjų pirkimų dokumentų rengimą ir pirkimų atlikimą.

VPS įgyvendinimas, stebėseną ir keitimo procedūros. Už VPS tinkamą ir kokybišką įgyvendinimą bus atsakinga Ignalinos miesto VVG, kuri tai atliks vadovaudamasi VPS įgyvendinimo taisyklėmis. Už stebėseną atsakingi asmenys:

- nuolat rinks ir sistemins informaciją apie Strategijos įgyvendinimą, numatytus pasiekti rezultato ir produkto rodiklius. Periodiškai, kas ketvirtį Ignalinos miesto VVG informaciją apie įgyvendinamus projektus teiks projektų vykdytojai. Ignalinos miesto VVG pagal poreikį galės prašyti Ministerijos pateikti stebėsenos vertinimui reikalingą informaciją iš ES investicijų administravimo informacinės sistemos (INVESTIS);
- kas ketvirtį skelbs iš projektų vykdytojų gautą informaciją apie atrinktus, įgyvendinamus ir baigtus įgyvendinti projektus bei baigtus įgyvendintus projektus, kurių rezultato rodikliai nėra pasiekti;
- periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per ketvirtį, viešins Strategijos pasiekimo rodiklius ir kitą informaciją;
- rengs ir Ministerijai kasmet teiks metines įgyvendinimo ataskaitas, o užbaigus Strategijos įgyvendinimą, teiks galutinę ataskaitą. Parengtos ataskaitos bus tvirtinamos atsakingų Ignalinos miesto VVG organų.

Visa informacija apie VPS veiklų įgyvendinimą bus periodiškai viešinama tinklapyje www.ignalina.lt Ignalinos miesto VVG paskyroje ir socialinio tinklo Facebook grupėje „Ignalinos miesto vietos veiklos grupė“, vietinėje spaudoje ir per vietinę Ignalinos televiziją.

Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra:

Ignalinos miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Strategijos pakeitimą tvirtina visuotinis Ignalinos miesto VVG narių susirinkimas. Prieš tvirtinant strategijos pakeitimą turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse, keitimas turi būti raštu suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Strategija gali būti keičiama kai:

- 1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- 2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;
- 3) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
- 4) būtina patikslinti vietos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

Reikalavimai projektams ir projektų vykdytojams. Projektų vykdytojų atrankos procedūros vykdomos atviro konkurso būdu užtikrinant skaidrias ir konkurencijos neribojančias sąlygas visiems konkurse dalyvaujantiems subjektams. Bus parengti procedūriniai dokumentai, kuriuose numatytos VPS projektų atrankos sąlygos, užtikrinančios sąžiningą konkurenciją. Visi projektai turės atitikti ir bendruosius projektų reikalavimus, nustatytus 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklėse (patvirtintos 2022 m. birželio 22 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237).

Ignalinos miesto VVG pavedama atsakomybė užtikrinti, jog vietos plėtros projektų atrankos kriterijai ir atrankos procedūros būtų nediskriminuojantys ir skaidrūs. Šiuos atrankos kriterijus tvirtina Ignalinos miesto VVG valdyba. Atrenkant veiksmus ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi horizontaliųjų principų.

Horizontalieji principai reiškia vertybių ir praktikos rinkinį, kuriame pirmenybė teikiama teisingumui, įtraukčiai ir demokratiniam sprendimų priėmimui. Jie bus naudojami

kuriant ir įgyvendinant projektus ir strategiją. Vertinant projektus ir atrenkant projektų vykdytojus bus vadovaujamasi šiais principais:

1) lygybė: į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat bus sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.

2) įtraukimas: visiems asmenims bus siekiama suteikti vienodas galimybes dalyvauti projektų teikime ir vertinime, turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Vadovaujantis šiuo principu bus siekiama skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.

3) dalyvavimas sprendimų priėmimo: bus teikiama pirmenybė dalyvaujamesiems sprendimų priėmimo procesams, kur visi dalyviai turi vienodą žodį priimančiam sprendimui. Dalyvaujamas principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas priimančiam sprendimui dėl projektų vykdytojų.

4) skaidrumas: bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, informuojant visuomenę apie VVG veiklą, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus.

5) atskaitomybė: bus teikiama pirmenybė atskaitomybei už sprendimų priėmimo procesus ir rezultatus bei siekiama užtikrinti, kad sprendimus priimančias asmuo būtų atsakingi už savo veiksmus.

6) savitarpio pagalba: bus skatinama savitarpio pagalba ir bendradarbiavimas, pabrėžiant bendruomenės paramos ir solidarumo svarbą. Savitarpio pagalba svarbi, kadangi taip padedama užtikrinti socialinę teisingumą ir lygybę, atsakomybę bei solidarumą VVG veikloje. Taip pat ji labai svarbi siekiant užtikrinti socialinę gerovę ir teisingumą projektų vykdytojams, nes tik įgyvendinant savitarpio pagalbos principą galima pasiekti harmoningą ir solidarią VVG veiklą.

Horizontalieji principai teikia pirmenybę teisingumui, įtraukčiai, demokratiniam sprendimų priėmimui ir kolektyviniams veiksams, kurie duotų teisingesnius ir tvaresnius rezultatus socialiniame, politiniame ir VVG vystymosi veiklos kontekste.

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1. Ignalinos miesto vietos veiklos grupės 2023-11-30 dienos visuotinio narių susirinkimo, kurio metu patvirtinta strategija, protokolas Nr. DP-4 ir dalyvių sąrašas – 2 lapai;
2. Utenos regiono plėtros tarybos 2023-09-11 dienos raštas Nr. A-141 „Dėl vietos plėtros strategijos atitikties regiono plėtros planui“ su priedu – 2 lapai;
3. Ignalinos rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-240 „Dėl pritarimo Ignalinos miesto 2024-2029 metų vietos plėtros strategijos projektui ir finansavimo skyrimo“. Elektroninio dokumento nuorašas – 2 lapai;
4. Gyventojų ir nevyriausybinių organizacijų apklausų rezultatų analizė – 33 lapai;
5. Projekto viešinimo medžiaga – 26 lapai;
6. Projekto renginių dalyvių sąrašai – 7 lapai;
7. Ignalinos mieste registruotos ir veikiančios įstaigos ir organizacijos – 2 lapai.